

Training

Betekenisvolle stakeholderdialoog

Handleiding workshop | In gesprek met je stakeholders

SER

Inleiding

Deze handleiding maakt onderdeel uit van een verzameling tools, kennisdocumenten en trainingen om bedrijven te helpen bij het opzetten en uitvoeren van een **betekenisvolle dialoog** met hun stakeholders. Het betekenisvol betrekken van stakeholders is een integraal onderdeel van (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen en komt terug in **alle stappen van het due diligence-proces** volgens de OESO-richtlijnen.

Aan de slag

Deze handleiding stelt jou in staat een workshop over stakeholderdialoog in de (internationale) keten inhoudelijk te verzorgen.

Doel workshop

Bedrijven maken kennis met betekenisvolle stakeholderdialoog en worden hiertoe gestimuleerd. Ze doen inzicht op in welke stappen te doorlopen, wat de belangrijkste aandachtspunten zijn en waar verdiepende informatie te vinden is. De workshop bevordert de uitwisseling van praktijkervaring zodat men ook van elkaar kennis en ervaring opdoet.

Opzet workshop

De structuur van de workshop volgt de [tool](#) "In 9 stappen naar een betekenisvolle dialoog".

Doelgroep

Deze workshop is geschikt voor bedrijven die een aanpak voor stakeholderdialoog in hun bedrijf willen ontwikkelen of de bestaande aanpak willen verbeteren. De workshop is bedoeld voor medewerkers die verantwoordelijk zijn voor stakeholderdialoog in het kader van (internationaal) MVO. Dit zijn bijvoorbeeld

duurzaamheidsmanagers of CSR-specialisten, maar ook inkoopmanagers of productmanagers.

Aantal deelnemers

Het ideale deelnemersaantal is tussen de 12 en 20. Vanwege het vormen van groepjes is minder dan 8 deelnemers niet werkbaar. Een grotere groep dan 24 is niet wenselijk vanwege de onderlinge uitwisseling.

Duur workshop

De workshop duurt een dagdeel (ca. 4 uur, inclusief pauze). Je kunt overwegen langer de tijd te nemen, om uitgebreider stil te staan bij de opdrachten en de uitwisseling te bevorderen. Als een dagdeel te lang is, kun je hem ook opsplitsen en in delen geven of integreren in een andere bijeenkomst of training.

Trainer(s)

Gezien de lengte van de training en de hoge mate van interactie is het verstandig om deze met z'n tweeën te begeleiden. Om deze training comfortabel te kunnen geven, is het handig dat je:

- Bekend bent met de verwachtingen rond betekenisvolle stakeholderdialoog (zie ook 'inhoudelijk inlezen')
- Kennis hebt over due diligence
- Affiniteit hebt met de sector.

Eerdere deelnemers over de workshop:

"Voldoende ruimte voor discussie en reflectie"

"Een waardevolle bijeenkomst – goede mix van theorie en praktijk"

"Ik kan deze cursus met een duidelijke focus op de sociale kant van samenwerken iedereen aanraden"

"Heel volledig"

"Veel inzicht gegeven door de opdrachten"

Klik op een (i) voor aanvullende informatie.

Opzet workshop

Tijd nodig	Onderdeel
30 minuten	Kennismaking en introductie
55 min.	Fase 1: In aanloop naar stakeholderdialoog In drie korte opdrachten ontdekken deelnemers meer over hun motivatie voor stakeholderdialoog, de voorbereidingen die zij intern zouden moeten treffen en wie hun stakeholders zijn.
45 min.	Fase 2: Voorbereiding op een stakeholderdialoog Deelnemers bespreken in groepjes hoe ze een dialoog zouden voorbereiden aan de hand van een fictieve casus.
30 min.	Pauze (in totaal)
55 min.	Fase 3: Uitvoering van een stakeholderdialoog Deelnemers oefenen hun dialoogvaardigheden aan de hand van een rollenspel rond een fictieve casus.
15 min.	Fase 4: Opvolging van een stakeholderdialoog Deelnemers staan stil bij de stappen die je na een dialoog moet nemen om het proces betekenisvol te laten verlopen en evalueren het dialoogproces.
15 min.	Afsluiting

Een gedetailleerde handleiding per onderdeel vind je in bijlage 1.

Voorbereiding

Het voorbereiden van de workshop kost ca. 12 uur en hangt af van de noodzaak tot inhoudelijk inlezen. Dit is ook een indicatie voor als je iemand inhuurt om de training te geven.

Inhoudelijk inlezen

Zorg ervoor dat je op hoofdlijnen bekend bent met het doel en de praktijk van betekenisvolle stakeholderdialoog. Hierover kun je inlezen op de [website](#). Belangrijke onderdelen om door te nemen zijn:

- [Het model van betekenisvolle stakeholderdialoog](#): de elementen van dit model zijn de bouwstenen die nodig zijn om een dialoog betekenisvol te maken. Het model is gebaseerd op case studies en praktijkvoorbeelden, en geeft inzicht in de belangrijkste criteria van betekenisvolle dialoog.
- [Stakeholderbetrokkenheid in richtlijnen en wetgeving](#): het betekenisvol betrekken van stakeholders is onderdeel van (Europese) wetgeving. Het helpt om bekend te zijn met deze vereisten omdat bedrijven graag willen weten waartoe ze verplicht zijn. Het uitgangspunt van wetgeving blijven echter de OESO-richtlijnen en deze schrijven voor dat je je stakeholders betekenisvol betreft bij alle stappen van [due diligence](#).
- [Tools](#): raak bekend met de verschillende tools die bedrijven kunnen gebruiken in het voorbereiden of voeren van een betekenisvolle stakeholderdialoog. Neem als basis de [tool](#) “In 9 stappen naar een betekenisvolle stakeholderdialoog” door.

Workshop toespitsen op eigen context

Neem de workshop door en pas aan je eigen achterban/sector aan, zoals bij:

- De stakeholders die je in fase 1 wilt identificeren
- De casus en instructies die voor fase 2 en 3 worden gebruikt – denk aan risico's die in jouw sector/keten spelen; herkenbare gesprekspartners en setting; de uitdagingen in het contact met stakeholders.

De huidige casus bevat elementen die zich goed lenen voor reflectie met bedrijven – denk aan gevoelig onderwerp zonder duidelijke oplossing; verschillende perspectieven en belangen; machtsdynamiek; interculturele setting.

Raadpleeg hiervoor eventueel een bedrijf of een maatschappelijke organisatie actief in jouw sector (zie bijvoorbeeld [de deelnemers van het MVO Platform](#)). Het werkt goed om de training samen met een organisatie actief in stakeholderdialog uit je sector te verzorgen. Deze kan een praktische toelichting geven op basis van hun praktijkervaring. Ook kun je gebruik maken van [ondernemersverhalen](#) die de SER heeft gepubliceerd. In de handleiding staat vermeld bij welk trainingsonderdeel input vanuit het bedrijf het meest gewenst kan zijn.

Vorbereiding deelnemers

- Vraag deelnemers vooraf de [online self-assessment](#) in te vullen. Dit geeft deelnemers context bij het onderwerp en geeft ze al suggesties voor verbetering.
- Vraag deelnemers vooraf na te denken wie hun stakeholders zijn en dit lijstje mee te nemen naar de workshop.

Benodigdheden

- Scherm
- Flip-overs
- Stiften, pennen en blokjes post-its
- Geprinte bijlagen (zie “Bijlagen” hieronder) en pennen/stiften
- Geschikte ruimte (zie “Zaal en opstelling” hieronder)
- Eventueel grote posters van het Plan van Aanpak en het dialoogmodel (zie “Bijlagen” hieronder), zodat deze altijd in de ruimte zijn en je hiernaar kunt verwijzen

Bijlagen

1. Handleiding per onderdeel
2. PowerPointpresentatie
3. Opdrachtvel stakeholderanalyse
4. Werkblad groepsopdracht fase 2
5. Werkblad groepsopdracht fase 2 – ingevuld voorbeeld
6. Spelkaartjes
7. Handouts rollenspel
8. Illustratie Plan van Aanpak
9. Illustratie dialoogmodel

De bijlagen kun je [hier](#) downloaden.

Zaal en opstelling

Voor deze workshop raden we het volgende aan:

- Zorg voor een ruime zaal zodat er voldoende ruimte is voor groepswork. Is de groep groot? Zorg dan voor een aantal extra ruimtes voor groepswork.
- Opstelling: in bijlage 1 vind je de meest gewenste opstelling per onderdeel. De “startopstelling” zijn vier ronde tafels (of twee rechthoekige tafels tegen elkaar zodat je een vierkant vormt) waarover de deelnemers zich gelijkmatig verspreiden, zittend in halve cirkels zodat iedereen zicht heeft op de presentatie.

Opsturen na afloop

Deel de volgende materialen na afloop met de deelnemers:

- Een PDF van de PowerPointpresentatie, inclusief de verborgen slides (i)
- Bijlage 5: Werkblad groepsopdracht fase 2 – ingevuld voorbeeld

Informatie en ondersteuning

Deze handleiding maakt onderdeel uit van een verzameling tools, kennisdocumenten en trainingen om bedrijven te helpen bij het opzetten en uitvoeren van een [betekenisvolle dialoog](#) met hun stakeholders. Het betekenisvol betrekken van stakeholders is een integraal onderdeel van (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen en komt terug in [alle stappen van het due diligence-proces](#) volgens de OESO-richtlijnen.

Klik op een onderwerp hieronder voor meer informatie en ondersteuning bij het voorbereiden en uitvoeren van een betekenisvolle stakeholderdialoog.

[Website](#)

[Self-assessment](#)

[Tools](#)

[Kennisdocumenten](#)

[Training](#)

[Wetgeving & richtlijnen](#)

[FAQ's](#)

[Theorie](#)

Colofon

Het SER-project 'Betekenisvolle stakeholderdialoog in (internationale) ketens' is partner van Medemenselijk Ondernemen, mede mogelijk gemaakt door de Goldschmeding Foundation.

Publicatie

Sociaal-Economische Raad

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK Den Haag

070 3499 525

communicatie@ser.nl

www.ser.nl/nl/thema/imvo/betekenisvolle-dialoog

Foto SER

© juni 2025, Sociaal-Economische Raad

Disclaimer

De inhoud van deze publicatie inclusief bijlagen heeft als doel bedrijven te ondersteunen bij het voorbereiden, uitvoeren en opvolgen van een betekenisvolle stakeholderdialoog. De inhoud is met grote zorg samengesteld, maar kan desondanks onjuistheden bevatten. De SER is niet aansprakelijk voor eventuele fouten of gebreken en er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud. Het toepassen van deze publicatie inclusief bijlagen vervangt niet de verplichtingen die bedrijven hebben op het gebied van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen of de rapportage hierover. Deze publicatie en bijlagen kunnen tussentijds worden aangepast en gewijzigd.